

Toplumsal Hayata Etkin Katılım için YEREL DEMOKRASİ AKADEMİLERİ

Proje Dokümanı

Ortak Kuruluşlar:

Habitat için Gençlik Derneği (YFH)
Dünya Yerel Demokrasi Akademisi (WALD)
Ulusal Demokratik Enstitü (NDI)
Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV)
Alternatif Yaşam Derneği (AYDER)
İstanbul Beşiktaş Belediyesi
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Ankara Çankaya Belediyesi
Van Belediyesi
Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
Denizli Belediyesi
Adana Kent Konseyi
Beşiktaş Kent Konseyi
Kocaeli Kent Konseyi
Çankaya Kent Konseyi
Diyarbakır Kent Konseyi
Denizli Kent Konseyi
Ordu Kent Konseyi
Van Kent Konseyi
Gençlik ve Değişim Derneği
Kalkınma İnisiyatifi Grubu Kooperatifi

Proje Özeti:

Proje, Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesindeki 8 ilde, 15 Nisan 2010 – 15 Temmuz 2011 tarihleri arasında, yerel yönetimler, Kent Konseyleri, kamu ve STK ortaklıklarıyla kurulacak YEREL DEMOKRASİ AKADEMİLERİ ile kadın, genç ve engellilerin toplumsal hayata etkin katılımının desteklenmesi hedeflemektedir.

Nüfusunun yarısı kadın, yarısı genç ve en az dokuzda biri engellilerden oluşan ülkemizde kadın, genç ve engellilerin toplumsal hayata ve karar alma süreçlerine katılımı oldukça düşüktür. Yerel düzeyde kadınların, gençlerin, engellilerin ve çocukların karar alma süreçlerine dahil olması ve yerel kapasitelerin geliştirilmesi için çalışmalar yürüten Habitat için Gençlik Derneği'nin de katkıları ile 5393 Belediyeler Kanunu'na bir madde ilave edilerek 76. madde gereği tüm belediyelerde Kent Konseyleri'nin kurulması zorunlu hale getirilmiştir. 2006 ve 2009 Kent Konseyi Yönetmelikleri ile çalışma esasları tanımlanan Kent Konseyleri'nin bünyesinde Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri aracılığıyla bu ilgi gruplarının kent yaşamına ve kentteki karar alma süreçlerine aktif katılımı kolaylaştırılmaktadır.

Türkiye’de 1997 yılından itibaren Kent Konseyi çalışmalarını UCLG –MEWA ve WALD ortaklığı ile kolaylaştıran Habitat için Gençlik Derneği, 7 coğrafi bölgede belirlenen 8 ilde gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal hayata ve karar alma süreçlerine katılımını desteklemek hedefi ile bu ilgi gruplarının kapasite geliştirme çalışmalarının ve savunuculuk süreçlerinin yerel düzeyde süreklilik kazanması için Yerel Demokrasi Akademileri’nin kurulmasını öngörmüştür.

Yerel Demokrasi Akademileri, kadın, genç ve engelli hakları konusunda ilgi gruplarının bilgi ve savunuculuk kapasitelerini geliştirmeyi ve kadın, genç ve engelli dostu politika ve stratejilere sahip kentler için etkin Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri ve Kent Konseylerinin gelişimini destekleyecektir. Projenin kent ödül analizleri ile hak temelli yerel politika ve çözüm içerikleri teşvik edilecektir.

Projenin Gerekçesi ve Hedef Kitlenin Tanımı:

1996 İstanbul BM Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı’nda “sürdürülebilir kalkınmanın vazgeçilmez temelini demokratik, insan haklarına saygılı, şeffaf, katılımcı ve halka hesap veren yönetimler” olduğu vurgulanmış ve kent yönetimi “yönetişim” ilkesi ile tanışmıştır.

Habitat Gündemi’nde, yerel yönetişimin etkin olarak yaşama geçirilmesinin kentte yerel yönetimlerin, STKların, özel sektörün ve diğer aktörlerin etkin katılımı ile ortak akıl yaratılmasıyla başarılı olabileceği vurgulanmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu’na göre Türkiye nüfusunun 12.441.662 kişisini 15-24 yaş arası gençler oluşturmaktadır. Nüfusunun yarısı genç ve çocuklardan oluşan ülkemizde gençlerin toplumsal hayata katılımını destekleyici bütüncül bir politika henüz mevcut değildir.

TÜİK verilerine göre nüfusumuzun % 49.8’i kadınlardan oluşmaktadır. Nüfusunun yarısı kadınlardan oluşan Türkiye’de, 2009 BM İnsani Gelişim Raporu’nun Cinsiyete Dayalı Gelişim Endeksine göre ülkemiz kadınların toplumsal hayata katılımında 109 ülke arasında 101. sıradadır.

2002 verilerine göre Türkiye’de 8,5 milyon engellinin nüfusa oranı %12,29’dur. Kentlerde engellilerin toplumsal hayata katılımı kısıtlı, karar alma süreçlerine dahil olması ise yok denecek kadar azdır.

Kadın, genç ve engellilerin toplumsal süreçlere etkin katılımını güçlendirmek için toplumun bu ilgi gruplarının hakları konusundaki bilinç düzeyinin geliştirilmesine ve kendi aralarında ortak çalışma kültürünün geliştirilmesine yönelik eğitimlere ihtiyaç vardır. Bu nedenle, kentlerdeki yerel karar alma mekanizmalarından biri olan Kent Konseyleri, Kadın, Gençlik ve Engelli Meclislerinin toplumsal cinsiyet eşitliği, engelli ve gençlik hakları konu alanlarında bilgi ve savunu kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

Proje Yerel Gündem 21 Programı’nda deneyimli olan ve Kent Konseyleri çalışmalarını etkin olarak sürdüren İstanbul, Kocaeli, Ankara, Ordu, Adana, Denizli, Diyarbakır ve Van’da uygulanacaktır. Bu iller buldukları bölgelere de katkı sağlayabilecek potansiyel taşımaktadır.

WALD, NDI, KEDV, AYDER ile geliştirilen ortaklık kapsamında Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri temsilcilerine “sürdürülebilir kalkınma ve demokratikleşme,” “karar alma süreçlerine

katılım ve takip,” “savunuculuk,” “toplumsal cinsiyet eşitliği odağında bütçeleme,” “eşit ortak gençlerin aktif katılımı” ve “engelliye doğru yaklaşım” eğitimleri ücretsiz olarak ulaştırılacaktır.

Eğitmen Takımı:

Yerel Demokrasi Akademileri’nde uzman eğitimcilerin yanı sıra proje kentlerinden yetiştirilecek asistan eğitimcilerin de akademi eğitimlerine destek sağlaması öngörülmüştür. Akademilerin kurulacağı 8 ilde her ilden 6 kişi olmak üzere Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri’nin toplam 48 temsilcisi eğitici eğitimi alacaktır. Eğitici eğitimleri proje ortakları tarafından verilecektir. Akademi asistanları akademi eğitimlerinin uygulanmasını desteklemenin yanı sıra akademi müfredatının proje bitiminde de sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

Savunucular:

Proje ortakları ve akademi asistanlarının ulaştıracağı eğitimlerle 8 ildeki Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri’nin temsilcileri kendi kentlerinde bu ilgi gruplarının haklarının savunuculuğunu üstlenecektir. Her hak alanında her proje ilinde 25 savunucu eğitilecektir. Yerel Demokrasi Akademileri savunucu eğitimleri sonucunda 8 ilde toplumsal cinsiyet eşitliği, gençlik ve engelli haklarında yetkin her ilde 75 savunucu olmak üzere toplam 600 kişilik savunucu ekibi oluşturulacaktır.

Savunucular, Yerel Demokrasi Akademisi aracılığı ile kentteki karar alıcılarla bir araya gelecektir. Ayrıca savunucular kendi kentlerinde Kent Konseyleri aracılığı ile o kentte var olan kurumlara ve topluma yönelik bilinçlendirme çalışmaları (seminer, ziyaret, stand açma) yürütecektir. 8 ildeki savunucuların en az 6000 kişiye yönelik bilgilendirme gerçekleştirmeleri öngörülmüştür.

Savunucuların, kadın, genç ve engellilerin ihtiyaç ve sorunlarının Kent Konseyleri gündemlerine alınmasını; yerel sorunlara yönelik hak temelli çözüm ve politika önerileri geliştirilmesini desteklemeleri öngörülmektedir. Savunu çalışmaları politika önerilerinin belediyelerin stratejik planlamalarına girmesi hedefi ile yürütülecektir.

Proje kapsamında ele alınan hedef kitlenin en az yarısının kadın, en az yarısının genç, en az da sekizde birinin engellilerden oluşması hedeflenmektedir.

Genel Amaç:

Kadın, genç ve engellilerin yerel düzeyde kentsel yaşama aktif katılımına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi ve kentin karar alma mekanizmalarında bu önerilerin uygulanabilirliklerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda, Belediye Meclisi’ne her ayın ilk gündem konusu olarak politika önerisi götürebilen Kent Konseyleri, Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri projenin temel faaliyet mekanizmaları olarak öngörülmüştür.

Kent Konseyleri aracılığı ve 8 ilde 600 toplumsal cinsiyet eşitliği, gençlik ve engelli hakları savunucuları proje ekibi ile il çapında bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecek, bu çalışmalar bir anlamda kentsel bir kampanyaya dönüşmüş olacaktır.

Proje kapsamında Yerel Demokrasi Akademileri faaliyetleri aracılığı ile kadın, genç ve engelliler yerel düzeyde yöneticilerle bir araya getirilip kentteki diğer paydaşlarla kadın, genç ve

engellilerin ortak diyalog süreçleri başlatılacaktır. Bu süreçte özellikle ilgi gruplarından seçilmiş karar alıcılarla ortaklıklar geliştirilmesine önem verilecektir.

Yerel demokrasi kampanyaları ile kadın, genç ve engelli dostu kentlerin desteklenmesi amaçlanmıştır. Proje savunucuları ile Demokrasi İzleme Platformları oluşturulacak ve ilgili gruplarının kentteki karar alma süreçlerine daha fazla dahil edilmesi için bir baskı gücü oluşturulacaktır. Bu çerçevede, bu proje ile başlamak üzere her yıl WALD tarafından Kadın, Genç ve Engelli Dostu Kentler ödülleri verilecektir. Ödül süreci çerçevesinde proje kentlerinde konu analizleri yapılacak, kentteki kadın, genç ve engellilerin mevcut demografik durumları, Kent Konseyleri ve Belediye Meclisleri'ne sayısal katılım verilerinin değerlendirilmesi, yerel stratejik planlamalarda kadın, gençlik, engellilerin lehine olan çalışmalar belirlenecektir. Ayrıca proje eğitimleri ve faaliyetleri sonucu etki analizleri gerçekleştirilecektir.

Analiz ve ödüllerin belirlenme süreçlerine Demokrasi İzleme Komitelerinin ve Kent Konseylerinin aktif katılımı sağlanacaktır. Bu analiz sonuçları WALD tarafından proje çerçevesinde rapor olarak sunulacaktır. Bu genel amaçların yanı sıra proje illerinde tam donanımlı Yerel Demokrasi Akademileri kurulmuş ve bu akademiler aracılığı ile yerel ve ulusal ölçekte uzman kuruluşların eğitim vereceği alanlar yaratılarak yerel düzeyde kurumsal bir kapasite oluşturulmuş olacaktır.

Hedefler:

8 proje ilinde yerel yönetim, Kent Konseyleri ve STKlar ortaklığında Yerel Demokrasi Akademileri kurulacaktır. Her proje ilinden 6 kişi olmak üzere toplam 48 akademi asistanı eğitici olarak eğitilecek ve asistanlar savunucu eğitimlerine katkı sağlayacaktır.

8 Yerel Demokrasi Akademisi'nde her ilden 75 kişi olmak üzere Kadın, Gençlik ve Engelli Meclislerinin toplam 600 temsilcisi karar alma süreçlerine etkin katılım ve takip, toplumsal cinsiyet eşitliği ve TCE odağında bütçeleme, gençlik ve engelli hakları konusunda kent savunucuları olarak eğitilecektir.

Her Yerel Demokrasi Akademisi'nde kentteki kadın, genç ve engelli sorun ve ihtiyaçlarına yönelik en az ayda bir topluma açık seminer gerçekleştirecektir. Seminerler proje kentlerinde ikamet eden ve kadın, gençlik ve engelli haklarında uzmanlaşmış kişiler tarafından verilecektir. Seminer programına YFH'nin kadın, genç ve engellileri destekleyici kişisel gelişim, iletişim, girişimcilik, cinsel sağlık üreme sağlığı, bilişim ve kalkınma konularındaki eğitimleri de eklenecektir. Seminerlerin çıktıları Kent Konseyleri ile paylaşılacaktır.

Her akademide her ay en az bir kez olmak üzere Kadın, Gençlik, Engelli Meclisleri savunucuları ortak toplantıları gerçekleştirilecektir. Bu toplantılar ilgi grupları arasındaki işbirliğini ve ortak çalışma sürecini güçlendirecektir.

Proje savunucuları kadın, genç ve engelli hakları konusunda en az 6000 kişiye yönelik bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirecektir. Kent Konseyleri bünyesinde temsilcileri bulunan yerel yönetimler, kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, basın kuruluşları ve mahalle temsilcilerine yönelik yürütülecek bilinçlendirme çalışmaları ile Kadın, Gençlik ve Engelli Meclisleri ile bu kurumlar arasında işbirlikleri geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

Kadın, Genç ve Engelli Dostu Kentler Ödülleri çerçevesinde proje kentlerinde konu analizleri yapılacak, kentteki kadın, genç ve engellilerin mevcut demografik durumları, Kent Konseyleri ve Belediye Meclisleri'ne sayısal katılım verilerinin değerlendirilmesi, yerel stratejik planlamalarda kadın, gençlik, engellilerin lehine olan çalışmalar belirlenecek ve proje faaliyetleri etki değerlendirmesi gerçekleştirilecektir. Hak temelli yerel politika ve çözüm içeriklerini teşvik edecek ödüller, akademi asistanları ve ortaklarla gerçekleştirilecek zirvede verilecek; bu zirvede analiz sonuçları da raporlanacaktır.

Uygulama Dönemi: 15 Nisan 2010 – 15 Temmuz 2010